Nieuwsbrief

Haags Renaissance Kamerkoor

Winter ‘21

HRK Haags Renaissance Kamerkoor

Van het bestuur

Winter ‘21

Marijke van den Broek

In dit nummer

- Van het bestuur 2
- Even stil staan 3
- Voor het voetlicht 4
- Mijn muzikale brein 6
- 40 jaar HRKK 7
- Oproep! 9
- Cultuuragenda 10
- Puzzel mee 11
- Wie zijn wij 12

Beste koorleden, vrienden en bekenden van het Haags Renaissance Kamerkoor,

- In de vorige nieuwsbrief hadden we al laten weten dat we op 1 september weer zouden beginnen met samen repeteren in de Noorderkerk. Inmiddels hebben we ook kunnen genieten van ons eerste concert na de lange lockdown: *Van liefde, wijn en andere alledaagse dingen*. Johannes Gierl was deze keer de dirigent, omdat Enrico even een dirigeerpauze had ingelast na de geboorte van Lev.

- Ondanks de korte voorbereidingstijd was het een geslaagd concert, daar waren dirigent, koorleden en publiek het over eens.
- En nu zijn we weer bijna aan het eind van dit gekke, bijzondere jaar. Nog maar nauwelijks begonnen met ons nieuwe programma, liepen de coronabesmettingen in november weer zo hoog op, dat we besloten om de repetities maar op te schorten.
- Maar we verliezen niet de moed! De daling is ingezet en in januari 2022 hopen we weer te kunnen beginnen met onze repetities. Het nieuwe jaar wordt een jubileumjaar: 40 jaar Haags Renaissance Kamerkoor! We hopen jullie natuurlijk allemaal te zien bij ons feestelijk Jubileumconcert.

- Maar eerst wens ik iedereen heel fijne en gezellige kerstdagen, een gezellige jaarwisseling en heel veel geluk, gezondheid en plezier in het nieuwe jaar!

Haags Renaissance Kamerkoor

HRK Haags Renaissance Kamerkoor

Even stil staan...

Gedicht

Marijke van den Broek

De stille dagen komen eraan
tijd om even stil te staan
overdenken en bezinnen
afsluiten of opnieuw beginnen
wat te doen met wensen of dromen
dingen die jou zijn overkomen
laat ze zijn en laat ze achter
de ergste worden zachter
de mooiste krijgen een plaats in je hart
maak ieder jaar een nieuwe start
begin aan je oude of nieuwe dromen
laat het leven op je af komen
heb lief, bewonder en geniet
van alles wat je hoort en ziet

Wij wensen iedereen heel fijne en gezellige kerstdagen en veel geluk, gezondheid en liefde in het nieuwe jaar en ...
heel veel mooie muziek!

Haags Renaissance Kamerkoor

HRK Haags Renaissance Kamerkoor

Voor het Voetlicht

Muziek in verbeelding!

Sytse Bruinsma

Ons koor bestaat al bijna veertig jaar en veel zangers zijn gekomen en gegaan. Maar er is een kleine kern die al heel lang lid is en in alle bescheidenheid de ‘roots’ van dit koor genoemd mogen worden.

Ingrid Andeweg

Neem nou Ingrid Andeweg, die al meer dan twintig jaar met haar mooie alt met ons meezingt. Hoe is zij ooit begonnen? We vragen het haar zelf:

“O, dat zingen begon al veertig jaar geleden! Ik heb vroeger in het nijverheidsonderwijs gewerkt en wilde daar ook wel wat met muziek doen. Als kind ben ik met muziek opgegroeid, heb blokfluit gespeeld en enkele jaren pianoles gehad. Muziek paste naar mijn mening ook goed bij de inhoud van de lessen die ik gaf, zeker toen ik als docent was overgestapt naar het LKC, de opleiding voor leidsters in kindercentra, een MBO-opleiding. Voor hen was het immers belangrijk in hun lespraktijk dat ze konden zingen en muziek maken. Ik heb er toen een 2-jarige muziekopleiding bij gedaan voor een onderwijsakte.”

Zingen

“Tijdens die opleiding leerde ik Frans Scheffers kennen, onze voormalige dirigent, ook hij werkte in het MBO. We zijn altijd goede vrienden gebleven en nadat hij het Haags Renaissance Kamerkoor had opgericht, kwam ik jarenlang trouw naar zijn concerten luisteren en was ook donateur van het koor.

Op een keer kregen we het over zingen en vertelde ik dat ik in Zevenhuizen, waar ik woon, op een klein koor zat. Ik vertelde ook dat het koor voor mijn gevoel steeds op het zelfde niveau bleef en niet wat meer ambitie had. Hij nodigde mij toen uit bij zijn koor te komen zingen, wat ik ontzettend leuk en eervol vond! Ik mocht voorzingen en werd aangenomen. Het was wel een opgave, want ik moest voortaan iedere woensdagavond vanuit Zevenhuizen op en neer naar Den Haag reizen. Maar dat had ik er graag voor over!”

Voor het Voetlicht (2)

- *Hoogtepunten*

  “Ik ben in 2000 lid van het koor geworden en kijk met veel plezier terug op de vele hoogtepunten. Zo was er in 2004 *La Pellegrina*, een groots 16e eeuws Venetiaans koorwerk door drie Haagse koren samen uitgevoerd met een groot aantal instrumentalisten. Geweldig was dat! En in 2007 vierden we ons 25-jarig jubileum met *Die Münchener Hochzeit* in de Lutherse Kerk in Den Haag. Ik heb toen Louis Hierck geholpen, de kunstschilder die ook jaren lang bij ons koor gezongen heeft als bas. Op verschillende plaatsen stonden vitrines opgesteld met realistische driedimensionaal nagebouwde stillevens van schilders uit verschillende eeuwen. Daar zijn we driekwart jaar mee bezig geweest: allemaal voorwerpen en rekwisieten verzamelen van markten en snuisterijenwinkeltjes, waarmee we de vitrines inrichtten.

- Een ander hoogtepunt was *Koormuziek in Verbeelding* uit 2011. We zongen 16e en 20e eeuwse liederen waarbij we beeldende kunst projecteerden op de muren, precies synchroon met de liederen. Ook met Louis gedaan: schilderijen bij teksten gezocht overal vandaan, van musea, kunstboeken en web-sites.”

- *Inspirerende personen*

  Ik was onder de indruk van wat Frans Scheffers deed voor het koor, zo grondig als hij zich verdiepte in de muziek, altijd met een bijzonder programma kwam en steeds weer wat nieuws bracht. Hij inspireerde en motiveerde ons enorm. Deed ook dingen met het koor, zo zijn we geregeld met meerdere koorleden naar het *Festival Oude Muziek* in Utrecht geweest.

- Ook iemand als Louis Hierck was een inspirerende persoon voor mij. Zijn creativiteit en gevoel voor schoonheid, maar ook zijn levenswijsheid heeft veel indruk op mij gemaakt. Ik heb in al die jaren veel contacten gehad op het koor en soms was het best moeilijk als mensen weggingen waar ik op gesteld was. Iemand als Ria Gaarkeuken bijvoorbeeld, een alt met een mooie stevige stem met wie ik hier in Zevenhuizen al op het dorpskoor zat. Zij leeft helaas niet meer.

  Zo komen en gaan de mensen van het koor. Volgend jaar, na het jubileumconcert, stop ik ook. Het houdt een keer op, maar ik zal het koor, de muziek en de mensen missen, dat is zeker!”

Mijn muzikale brein

Muziek redt, troost en voedt...!

Kees Pinster

De kracht van muziek

Voor (bijna) iedereen heeft muziek een grote kracht, ongeacht of we onszelf 'muzikaal' vinden of we zelf muziek maken. Die hang naar muziek blijkt al in de vroegste jeugd duidelijk aanwezig en van groot belang. Mijn tweejarige kleindochter luistert graag naar de kinderliedjes die we zelf als kind hoorden en die in onze hersenen gegrift zijn, zodat we ze nu voor en met haar kunnen zingen. En zij zal ze ongetwijfeld doorgeven aan haar kinderen. Over muziek en het brein schreef neuroloog en schrijver Oliver Sacks het boek *Musicophilia*. Aan de hand van bijzondere ziekte-geschiedenissen laat hij zien welke invloed muziek op het brein heeft en toont hij op briljante wijze dat muziek ons redt, troost en voedt.

Mättheus Passion

Bij het lezen van dat boek dacht ik terug aan mijn kindertijd. Ik heb geen muzikale ouders, hoewel vader hield van Glenn Miller en moeder … ik zou het niet weten. Zelfs blokfluit heb ik niet leren spelen. Maar op de lagere school zong ik wel in het kinderkoor van de *Mättheus Pas*sion. Tijdens de uitvoering in de Grote Kerk in Alkmaar zaten wij tussen koor 1 en 2 en werd ik overweldigd door de prachtige muziek van beide koren en orkesten. Jammer genoeg moesten we tijdens de pauze de kerk verlaten, maar met een grote zak snoep weliswaar!

Jaren later op mijn 47ste vroeg iemand mij onverwacht of ik de *Mattheus Passion* wilde meezingen met haar oratoriumkoor Excelsior. Ik vond het heerlijk en bleef ruim 20 jaar lid!

Zangles

Op mijn 50ste nam ik les bij een zangleraar, die vond dat ik een duidelijke 1e tenor was. Na de Italiaanse liederen schakelde hij al gauw over op opera-aria's. Dat was voor mij nieuw terrein, maar op leerlingenconcerten zong ik met veel lef prachtige aria's als *Ah, la materna mano* van Verdi. Met veel plezier leerde ik de aria van Lensky uit de opera *Eugen Onegin* van Tschaikovsky - in het Russisch! Mijn begeleidster op piano, de Russische Tatjana, moest af toe wel glimlachen om mijn uitspraak. Maar het was heerlijk zingen!

Haags Renaissance Kamerkoor

Mijn overstap naar ons koor was een kennismaking met nieuwe muziek: namelijk uit de Renaissance. Tot die tijd was Sweelinck voor mij een plein of een biljet van 25 gulden, maar nu leerde ik zijn mooie muziek en die van zijn tijdgenoten kennen. Terugkijkend heb ik een late, maar mooie reis langs de klassieke muziek gemaakt en het muziekcentrum in mijn brein is aardig gevuld. Zingen is een deel van mijn leven geworden en zowel het repeteren alleen of met ons koor geeft altijd een weldadig gevoel. Het voedt, het troost en misschien heeft het mij ook wel gered. Waarvan? Dat weet je maar nooit.. !.

40 jaar HRK

Het begin: 1982-1992

Marijke van den Broek

De oprichting

Op 5 juli 1982 begon Frans Scheffers met het Haags Renaissance Kamerkoor - bij hem thuis in de Edisonstraat in Den Haag. Die naam is overigens pas later gekozen. Frans werd de dirigent en is dat 35 jaar gebleven. Het allereerste muziekstuk dat werd uitgedeeld om te repeteren, was *Je ne fus jamais si aise* van Janequin. We repeteerden iedere woensdagavond in Centrum Westhove in het Haagse Moerwijk De eerste repetitie was 22 september 1982.

< Eerste officiële concert op 2 november 1984 in de Bethelkapel, Den Haag

Op 25 mei 1983 mocht ieder koorlid mensen uitnodigen (helaas niet meer dan 2 wegens plaatsgebrek) voor een informeel concertje in Centrum Westhove. We zongen als koor een aantal stukken, maar ook zorgden groepjes koorleden voor wat afwisseling met kleine intermezzi.

40 jaar HRK (2)

▶ *Themaconcerten*

Na dit eerste concert besloten we voor het volgende programma een bepaald thema te kiezen zodat het concert meer één geheel zou worden. Voor ons, maar zeker ook voor het publiek aantrekkelijker. In die tijd hebben we concerten gedaan met als thema Mariamotetten en liefdesliederen, drank- en dierenliederen, geografische namen en werken met solo-tenor, advent en Kerstmuziek, Duitse motetten en Engelse madrigalen.

▶ *10-jarig jubileum*

Bij ons 10-jarig Jubileum-concert op 2 en 3 oktober 1992 in het Korzotheater in Den Haag gaven we een uit-voering van *La Barca* van Banchieri en de opera *Euridici* van Peri.

▶ *Hoogtepunten*

Vanaf het begin zorgde Frans Scheffers elk jaar voor een mooi programma, met toen al fraaie hoogtepunten, zoals het dubbelkorig concert met collegakamerkoor Vocabaal op 9 december 1989 in de Elandstraatkerk in Den Haag. Daar zongen we prachtige dubbelkorige werken, zoals van Gabrieli het *Hodie Christus* en van Orlando di Lasso de *Frülingsmadrigal,* en niet te vergeten van Vivaldi het *Beatus Vir*.

(Wordt vervolgd in onze lente-nieuwsbrief...)

Oproep!

Jubileumconcert november 2022

- *Voor ons Jubileumconcert op 12 en 13 nov 2022 hebben wij plaats voor:*

  2 tenoren en **1 alt**

  om dit mooie programma met ons mee te zingen!

- *Hoe ziet het Jubileumprogramma er uit?*

  Het eerste deel van het concert zal bestaan uit enkele meerkorige werken uit de Venetiaanse Renaissance, gecomponeerd door de gebroeders Andrea en Giovanni Gabrieli.

  Na de pauze gaat het er feestelijk en vrolijk aan toe met 12 madrigalen uit de madrigaalkomedi *Il festino* van Adriano Banchieri. Dat belooft een waar spektakel te worden met medewerking van acteurs en instrumentalisten.

- *Nieuwsgierig geworden?*

  En zin om mee te doen? Elke woensdag repeteren wij. We zingen van 20.00 - 22.15 uur in de Noorderkerk, Schuytstraat 11 - Den Haag.

- *Zin om mee te doen?*

  maar geen tenor of alt? Dat kan ook! Geef je dan op voor ons **projectkoor** voor het Jubileumconcert. Daar is nog plaats voor sopranen, alten, tenoren en bassen.

Meer informatie: www.haagsrenaissancekamerkoor.nl
Geef je op via e-mail: mbroek54@ziggo.nl

Haags Renaissance Kamerkoor

HRK Haags Renaissance Kamerkoor

Cultuuragenda

Seizoen ’21-’22

Kees Pinster

▶ *Officium Ensemble* - 21 dec, 20.15 - Muziekcentrum, A’dam
- **Kerstmis in de renaissance**
Het Portugese Officium Ensemble nodigt je uit voor een viering van de kersttijd. Met gezangen voor de advent en kerst van topcomponisten uit alle windstreken - van Palestrina tot Sweelinck en van Guerrero tot Byrd - stellen de zangers een mis samen.

▶ *Gothic Voices* - 21 dec, 20.15 - Muziekcentrum, Amsterdam
- **Verlangen naar licht in een donkere tijd**
Het Engelse ensemble Gothic Voices neemt je mee naar de kersttijd in het Engeland van vijf tot acht eeuwen terug. Carols: opgewekte liedjes over Maria en haar kind, alsof er een vrolijke tijd aanbreekt vol nieuwe hoop en perspectief.

▶ *Residentieorkest* - 8 januari - Amare, Den Haag
- **Nieuwjaarsconcert**
Luidt het nieuwe jaar in met een combinatie van Franse en Oostenrijkse aria’s en concertwerken en met de sopraan Katia Ledoux wordt het een mooie avond...

▶ *Ricercar consort / Philippe Pierlot* - 16 jan, 13.00 - Tivoli, Utrecht
- **Barokmuziek**
Ricercar Consort struint langs hoofse liederen van tijdgenoten Huygens, Lully en Le Camus, om met concerti en suites van Sainte Colombe en Louis Couperin bij de ultieme Franse kamermuziek voor gamba te belanden.

▶ *Rowwen Héze* - 21 januari - Het Paard, Den Haag
- **Limburgse dialectband**
Onderaan Beginne is weten waar je vandaan komt en een aansporing wellicht om je naar boven te werken. Meer nog dan een optimistische kreet is dit al 35 jaar het motto van Rowwen Hèze. Met opgestroopte mouwen, voeten op de grond en spuug in de handen, je een weg naar boven werken. Daarbij nooit hoog van de toren blazen. Telkens weer een publiek winnen, elk optreden een veldslag van genoegen.

▶ *Musica Poëtica* - 30 jan, 11.00 - Kon.Schouwburg, Den Haag
- **Sanguineus und Melancholicus**
Geniet op zondagochtend van de muziek van klassiek gezelschap Musica Poëtica in de Koninklijke Schouwburg. Onder het genot van een kopje koffie luister je naar de prachtigste aria's, geïnspireerd door 18e-eeuwse concertprogramma's. Musica Poëtica speelt vier concerten per jaar, allemaal in de klassieke foyers van de Koninklijke Schouwburg.

Puzzel mee!

De HRK woordzoeker…

Astrid Jeremic

K	K	E	R	S	T	B	A	L	L	E	N	W	IJ	W	K	B	D
S	E	J	T	U	A	E	D	A	C	E	N	E	S	R	E	E	E
E	R	R	E	N	N	I	E	V	S	U	T	S	I	H	C	T	N
G	S	Z	S	Z	E	D	G	E	R	R	R	B	E	E	N	H	N
N	T	O	I	T	U	R	E	E	O	E	B	N	M	F	A	L	E
I	M	U	N	N	L	S	E	O	L	E	D	B	E	S	S	E	N
R	I	D	E	E	G	I	B	I	R	U	E	E	L	F	S	H	B
E	S	E	D	N	K	E	E	E	S	R	K	IJ	O	E	I	E	O
I	IJ	N	E	G	G	N	N	D	M	R	N	K	D	E	A	M	O
S	G	N	L	E	N	I	A	A	J	R	E	H	I	R	N	E	M
R	L	I	R	L	D	E	A	L	E	E	U	V	E	G	E	D	N
E	U	E	O	E	N	N	V	K	K	L	S	T	E	R	R	R	E
V	H	U	O	N	D	E	K	D	S	R	I	P	N	A	G	E	D
T	W	W	K	F	E	E	S	T	A	L	O	O	A	E	S	T	N
S	E	D	A	K	L	E	M	E	D	A	L	O	C	O	H	C	E
E	I	N	E	G	A	D	T	S	E	E	F	H	K	G	E	N	I
E	N	I	E	U	W	J	A	A	R	S	B	O	R	R	E	L	R
F	H	E	R	D	E	R	G	N	I	T	G	C	A	W	R	E	V

AJH 5/2021

aard	feestdagen	kerstballen	oudennieuw
Bethlehem	feestversiering	kerstliedjes	renaissance
cadeautjes	geboorte	Kerstmis	sfeer
chocolademelk	gelukkig	koorklanken	stal
Christus	glühwein	koorleden	ster
decembermaand	herder	kribbe	versieren
dennenboom	hoop	lekkernij	verwachting
diner	hulst	melodieën	vrede
engelen	Jezus	nieuwjaarsborrel	vrienden
			zingen

Oplossing: .....

.....

.....

Het koor, *dat zijn wij..!*

Haags Renaissance Kamerkoor

Wie zijn wij?

Het Haags Renaissance Kamerkoor is een gemengd kamerkoor, onder leiding van dirigent Enrico Ruggieri. Wij zingen de prachtige polyfone koormuziek uit de tijd van Renaissance en vroege Barok. In onze muziek proberen wij een evenwicht te vinden tussen wereldlijke en geestelijke muziek, en zingen zowel a capella als met instrumentale begeleiding.

De dirigent

Enrico Ruggieri behaalde een master in koormuziek en koordirectie aan het conservatorium van Bologna in Italië en hier aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Hij heeft gewerkt met verschillende koren en is sinds 2017 de vaste dirigent van het Haags Renaissance Kamerkoor.

De koorleden

Sopranen - Marijke van den Broek, Henriëtte Froklage, Astrid Jeremic-van der Harst, Petra Scheele, Marieke Stoel, Carla Gobius du Sart

Alten - Ingrid Andeweg, Marja van der Windt, Xandra van der Steen, Claudia Puggioni, Anke Bottema

Tenoren - Hans van Deemter, Kees Pinster, Annette Champart

Bassen - Cees van den Akker, Jan Cevat, Piet Steijns, Jan van Leeuwen, Martin Gelp, Sytse Bruinsma

Zin om mee te zingen?

Op dit moment hebben wij plaats voor ***twee tenoren*** en ***een alt***.
Bel: ***06 19767251***, Marijke van den Broek, of schrijf haar een e-mail: mbroek54@ziggo.nl

HRK Haags Renaissance Kamerkoor